

סדר הכנסת שבת¹

מאד מאד צריך לזהר בהדלקת נרות, להדליק קודם שקיעת החמה², שקיעה הנראית, דהיינו בעוד השמש זורח בראשי האילנות³ בשרה בארץ המישור שאין

1. סדר הכנסת שבת — בסדור הראשון שנרפס בשקלאוו (בשנת תקס"ג), לא נכללו ה'סדר הכנסת שבת' ו'הלכתא רבתא לשבתא', והוסיפם רבינו בהסידורים שנרפסו אחר כך בקאפוסט (שער הכולל פרק טז ס"ב).

וראוי לדעת אשר סדר זה היא מהדורא בתרא, והיא עיקר למעשה — ראה לקמן הע' 41, ושם נסמן. ברם הגיע לידינו גם מהדורא-קמא של הלכה זו, ונעתק בסוף הספר במילואים סי' יז. בהכתב-יד הרי המהדורא קמא מופיע בהמשך לארבעת הסעיפים שב'הלכתא רבתא לשבתא' (שבמדור הבא). ויוצא שזמן כתיבת 'סדר הכנסת שבת' הנוכחי מאוחר משך זמן מסויים לאחר שנת תקס"ג. (אך ראה במילואים שם הע' 19 שהמהדורא קמא של סדר הכנסת שבת נכתבה בשנת תקנ"ז, ובכל זאת לא נכללה בסידור שנרפס בשנת תקס"ג. ואם כן יתכן שגם המהדורא-בתרא נכתבה לפני תקס"ג).

גם נעתק במילואים שם מכתבו של רבינו הנרפס בגליון השו"ע שלו סי' רסא. ידוע, שרבינו כתב 'קונטרס בין השמשות' "שכלול מכל עמקי שיטות הש"ס המפורזים.. (לשון הקדמת בני רבינו להשלחן ערוך) ויש משערים שכיוונו בדבריהם אל המאמר שלפנינו (קונטרס שימת עין ע' 13, הערת המו"ל בהוצאה החדשה של שו"ע ח"א, 'הקדמה' הע' כו). ברם לפי המתואר בדברי בני רבינו ז"ל, משמע קצת שהכוונה לקונטרס אחר שהי' ידוע להם ולא הגיע לידינו. ועיין עוד במילואים שם הערה 9.

בין שלשת המאמרים הנעתקים בזה — המכתב הנ"ל, המהדורא קמא והמהדורא-בתרא של סדר הכנסת שבת — ישנם כמה שינויים משמעותיים. אשתדל להעיר על השינויים כפי שהם מופיעים כאן במהדורא בתרא, ושוב לציין בהמכתב ובהמהדורא קמא להערה המתאימה כאן.

בסידורו של כ"ק אדמו"ר זי"ע ציין כאן על הגליון כאן: שקו"ט בשו"ת מנחת אלעזר ח"א כג. שיטת רבינו בזה הובאה ונתבארה בעוד כמה וכמה ספרים, ומהם: הרא"ח נאה בקצות השלחן (סי' צג הע' ב; שם בסוף הספר (ח"ג) נעתק כל סדר זה עם הערות רבות). ההערות המובאות בשמו יצוינו (ראח"ג); קונטרס שימת עין; ספר זמני היום בהלכה (או בשמו במהדורה החדשה: זמנים כהלכה); הרשד"ב לזין שי', בקונטרס נש"ק ח"ב, ושנית לו בקובץ יגדיל תורה נ"י. חו' ז ע' מא ואילך, ושוב בהערות המו"ל לשו"ע"ר הוצאה החדשה ח"ב בההוספות, שם נכלל 'סדר הכנסת שבת' זה; ספר זמני ההלכה למעשה (במבוא ע' יב, כא"ב); מעגלי צדק (ע' פז, צא); ישראל והזמנים (ח"א ע' כג; ח"ב ס"ע תקלד"ט, תקמא; ח"ג ע' תקפו, תקצ); לקוטי ביאורים בס' התניא (ח"א ע' תקלז); קיצור הלכות משו"ע אדה"ז (במילואים, ע' צב ואילך); הרי"י. קעלער שי' בס' לב לדעת (ע' קלג ואילך) ובס' נקדמה פניו בתורה (ע' 153 ואילך). חטיבה זו של חיבורנו הופיעה בס' תפארת יהודה קלמן (נ"י. תשס"א) ע' 390 ואילך. הרי"י. קעלער הוסיף שם כמה הערות, ויזכרו כאן בתואר (הריי"ק).

2. **מאד מאד** — וכן כתב רבינו בהלכות רבית (בתחלתה): מאד מאד צריך לזהר באיסור רבית. וכן כתב הטור בכמה מקומות, ובפרישה (חושן משפט ריש סי' ט) נתן טעם לכל מקום